Interpellasjon til Kommunestyret 11. desember 2025

Regionalt samarbeid, profesjonell eierstyring og behov for forankring

Regionalt samarbeid er avgjørende for Vesterålen. Nettopp derfor er det bekymringsfullt at både Vesterålsrådet og Studiesenter RKK Vesterålen KO står i omfattende omorganiseringer uten nødvendig forankring, åpenhet eller involvering av kommunestyrene. I flere regionale samarbeid meldes det nå om uro fordi eierne (ordførerne) gjør raske ad hoc-vedtak uten utredning, endrer retning underveis og går inn i driftsoppgaver som etter avtalen ligger til administrasjonen.

1. **Vesterålsrådet – foreslått avviklet som eget rettssubjekt**

I vedtak SVIPR-017/25 foreslås det at Vesterålen interkommunale politiske råd avvikles som selvstendig rettssubjekt og legges inn i én kommune fra 2026. Dette er et betydelig strukturelt inngrep som vil endre hvordan regionen samarbeider politisk og administrativt.

Samtidig står rådet uten ansatte fra januar, etter at både daglig leder og rådgiver har sagt opp – uten kjent årsak, uten klar plan for sekretariat og uten orientering til kommunestyrene. Det er heller ikke konstituert daglig leder, men etablert en ordning der eierne/ordførerne går inn i driften, mens den gjenværende ansatte er tildelt nye oppgaver. Det er også tidligere vedtatt at en rekrutteringsprosess skulle igangsettes i september, uten at dette er fulgt opp. At disse forholdene ikke omtales i ordførernes offentlige innlegg om regionalt samarbeid svekker åpenhet og tillit.

2. **Lovverket og samarbeidsavtalen krever forankring**

Kommuneloven kapittel 18 og samarbeidsavtalen for Vesterålsrådet fastslår at:
- Opprettelse, organisasjonsform og fullmakter skal vedtas av kommunestyrene
- Styret skal ansette daglig leder
- Endringer i organisasjonsform krever 2/3 flertall og godkjenning i alle kommunestyrer

Når ordførerne gjør vedtak som endrer rådets struktur uten kommunestyrets behandling, eller går inn i driftsoppgaver som tilligger daglig leder, brytes de grunnleggende prinsippene samarbeidet bygger på.

3. **Studiesenter RKK Vesterålen KO – store vedtak uten mandat**

Representantskapet (ordførerne) har vedtatt både ny strategi og – gjennom benkeforslag – omdanning til aksjeselskap innen 2026. Dette skjer før organisasjonen har fått normal drift som oppgavefellesskap, og uten at kommunestyrene har gitt mandat til slike strukturelle endringer. Uforutsigbarheten skyldes dermed ikke forhold i driften, men at eierne selv skifter kurs midt i pågående prosesser.

Spørsmål:

1. Hvordan vurderer ordføreren konsekvensene av at avviklingen av Vesterålsrådet som eget rettssubjekt foreslås uten kommunestyrets behandling, all den tid et slikt vedtak per definisjon er i strid med kommuneloven §18 om forankring i eierkommunenes kommunestyrer?

2. Hvilke formelle vedtak ligger til grunn for at det ikke ble konstituert daglig leder, og for at ordførere overtok driftsoppgaver som etter avtalen skal utføres av administrasjonen?

3. Hvilket politisk mandat hadde ordføreren for å støtte omdanningen av Studiesenter RKK Vesterålen KO til aksjeselskap?

4. Hvordan vil ordføreren sikre at strukturelle endringer i regionale samarbeid heretter forankres i kommunestyret før vedtak fattes i representantskap eller styre?

5. Hvordan vurderer ordføreren risikoen ved at eierne nå gjør raske ad hoc-vedtak og går inn i driftsmessige vurderinger, noe som skaper uro i flere regionale samarbeid?

6. Vil ordføreren etablere faste orienteringer fra regionråd, studiesenter, friluftsråd og kultursamarbeid slik at eierrollen kan utøves profesjonelt og forutsigbart?

Med vennlig hilsen
Sandra Tønne - Arbeiderpartiet

Svar:

Spørsmål 1

Representantskapet har gitt en anbefaling om framtidig organisering, ikke vedtatt avvikling. Endelig beslutning krever ny samarbeidsavtale og behandling i alle kommunestyrer.

Spørsmål 2

Styret vedtok 27. juni 2025 å delegere midlertidige driftsoppgaver til rådgiver som stedfortreder og la økonomi-, fag- og personalansvar til styrets leder og nestleder fram til 31.12.2025.

Spørsmål 3

Arbeidsutvalgets vedtak fra februar 2023 åpnet for videre utredning av mulig omdanning til AS.

Spørsmål 4

Alle strukturelle endringer vil følge kommuneloven og samarbeidsavtalene. Endringer krever ny avtale som må vedtas i alle kommunestyrer før representantskap eller styre kan fatte vedtak.

Spørsmål 5

Fullmaktene i KO og IPR følges etter vedtatte samarbeidsavtaler.

Spørsmål 6

Eierrollen utøves innenfor vedtatte rammer. Møter og protokoller er offentlige. Ordfører kan sørge for at det legges fram referatsaker jevnlig for økt oversikt.